

Vplyv finančnej krízy na činnosť IDA

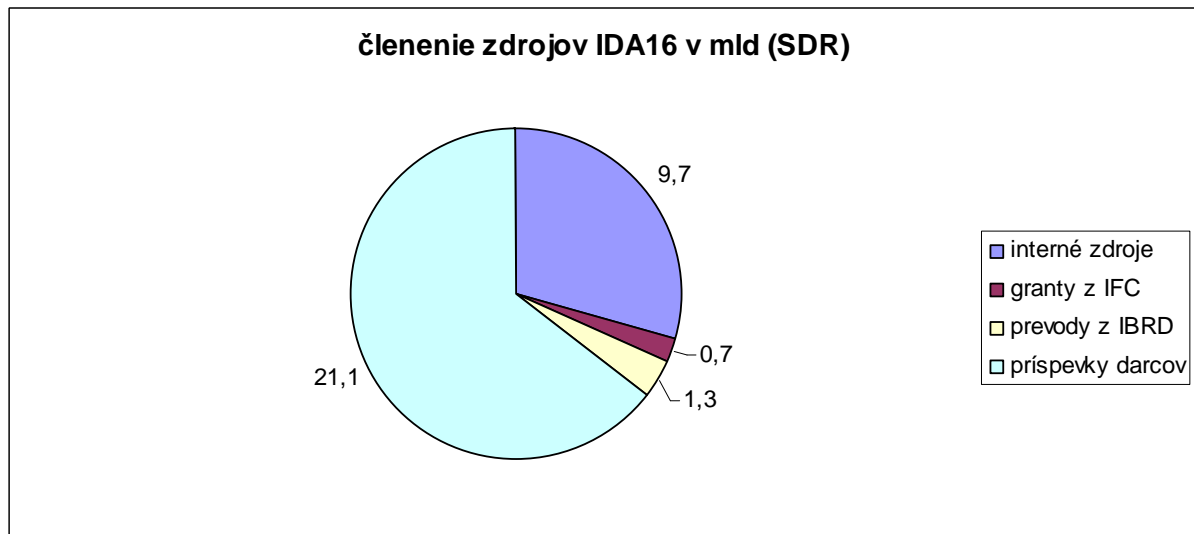
Medzinárodná inštitúcia pre rozvoj (IDA), ako integrálna súčasť svetovej banky, predstavuje inštitúciu s veľkým významom pre množstvo krajín, najmä tých najchudobnejších, s malým potenciálom ponúkajú vlastných riešení ohľadne bazálnych problémov, ktoré sa týkajú ich schopnosti budúceho napredovania. IDA bola založená v roku 1960 a v súčasnosti má 171 členov. Pri zakladaní organizácie IDA sa držalo zámeru, že bohaté krajiny budú pomáhať chudobným krajinám sveta (tí, ktorí majú – tým ktorí nemajú). Takisto zámerom bolo aby IDA fungovala ako banka, preto sa stala súčasťou Svetovej banky. IDA má rovnaké sídlo a zamestnancov ako IBRD.

Hlavnou činnosťou organizácie IDA je teda pomáhať financovať najchudobnejšie krajiny sveta. Jej snahou je podnietiť ekonomický a sociálny pokrok v týchto krajinách prostredníctvom rastu produktivity práce, poskytovania technickej pomoci a poradenskej činnosti, čo má mať v konečnom dôsledku za následok zníženie chudoby a zlepšenie životných podmienok takto podporovaných krajín. IDA zabezpečuje finančné prostriedky pre najchudobnejšie krajiny sveta prostredníctvom nízko úročených pôžičiek, grantov a záruk. Ide teda o poskytovanie pomoci (úverov) za zvýhodnených podmienok. Úvery, ktoré poskytuje IDA totiž majú nízke alebo až nulové úroky, pričom splátky sú rozložené najčastejšie na 25 – 40 rokov. Od svojho vzniku IDA poskytla úvery a dotácie vo výške 238 mld. Z čoho najväčší podiel smeroval do najzaostalejšieho regiónu sveta – Afriky. Pomoc je smerovaná predovšetkým do oblastí ekonomiky, ktoré majú najväčší potenciál prispieť k samotnému ekonomickému a sociálnemu pokroku krajiny a do oblastí, ktoré túto pomoc nevyhnutne potrebujú. Okrem poskytovania finančných prostriedkov IDA zabezpečuje i poradenské služby, analýzy, vzdeláva krajiny s cieľom podpory rozvíjania schopnosti krajín samostatne riešiť svoje rozvojové problémy.

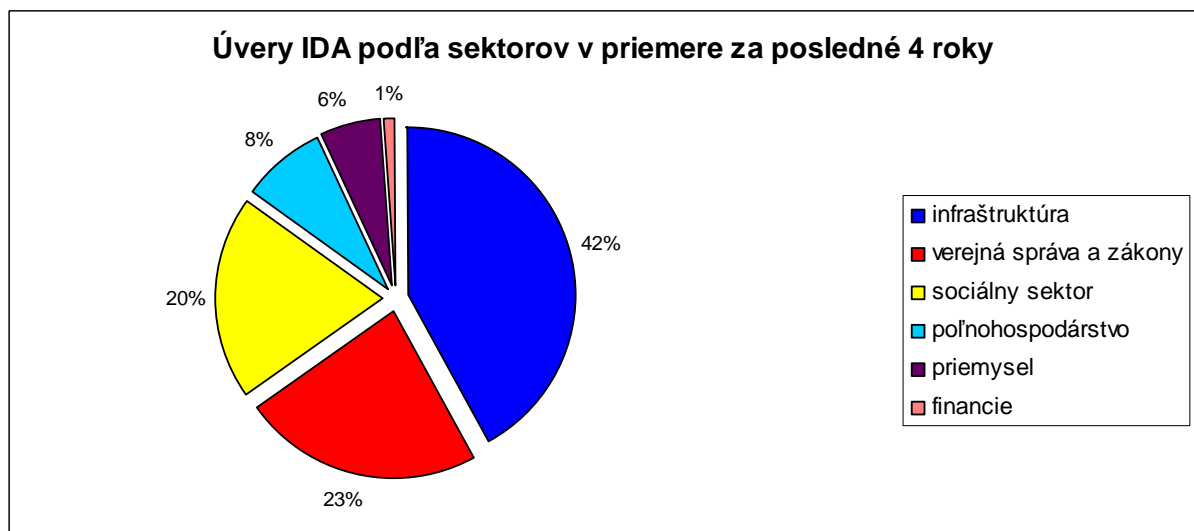
Financovanie IDA

Zdroje na poskytovanie úverov, grantov a záruk IDA pochádzajú od darcov, z interných zdrojov, z prevodov a grantov pridružených organizácií. Darcovia dopĺňajú zdroje IDA každé 3 roky prostredníctvom nového doplnenia. Tieto zdroje sú vo forme členských príspevkov a príspevkov na základe hlasovacích práv. 30. júna 2011 zaplatené kumulované príspevky predstavovali 167610 mil. USD. Zdroje poskytnuté pre IDA od darcov, predstavujú pre IDA záväzok, ktorý sa vyjadruje v SDR. Interné zdroje predstavujú splátky úverov, výnosy z investícií a úroky z pevne stanovených úverov.

Členenie zdrojov IDA 2011 - 2014

Členenie úverov IDA

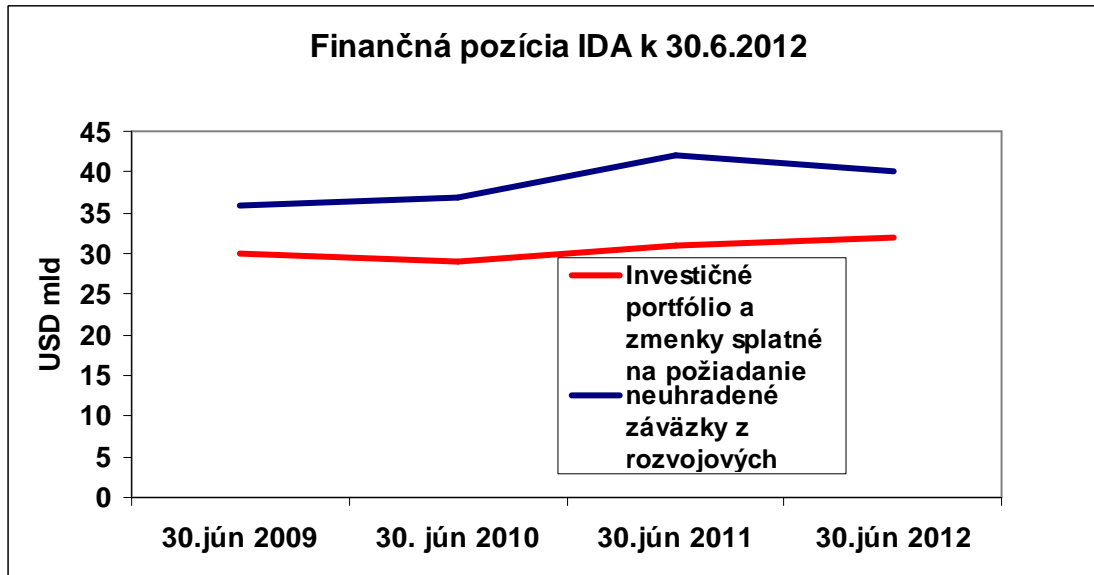

Financovanie a likvidita

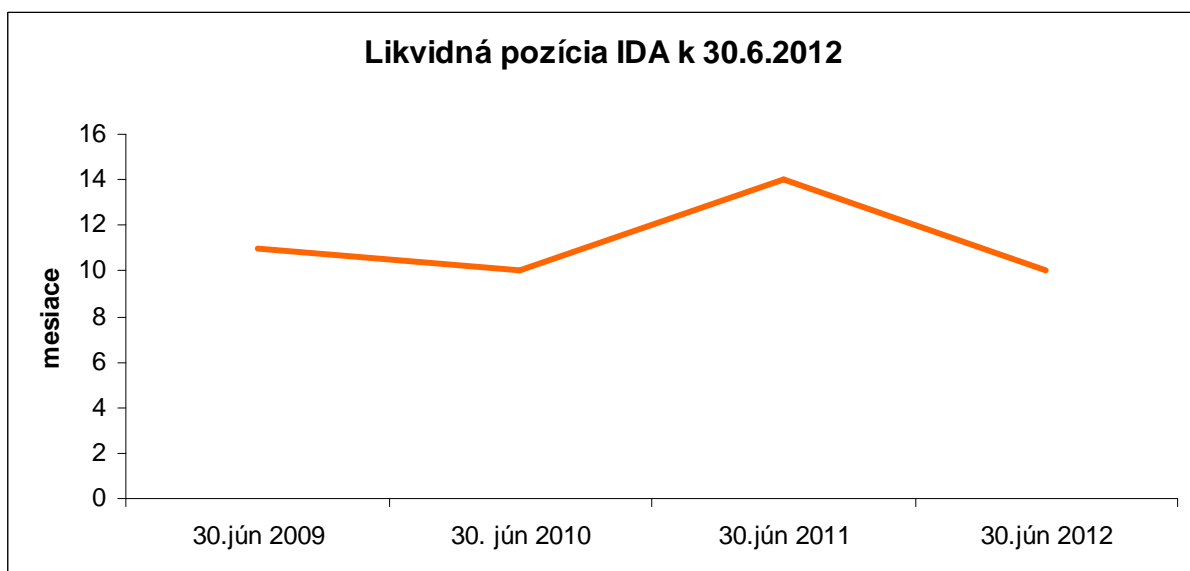
Zachovanie primeranej úrovne zdrojov a likvidity je veľmi dôležité pre priebeh operácií IDA. Je to i z toho dôvodu, že dochádza k časovému nesúladu medzi finančnými príjmami od darcov, príjmami z interných zdrojov a z poskytovania nových úverov a grantov. Vzhľadom na to, že si Ida nepožičiava na kapitálových trhoch (i keď jej to články dohody umožňujú) je dôležité, aby mala k dispozícii dostatok finančných prostriedkov a dostatočnú likviditu na včasné plnenie svojich záväzkov a vyplácanie schválených rozvojových úverov a grantov.

Analýzu financovania a likvidity v krízových rokoch sme ilustrovali na niekoľkých grafoch.

Na nasledujúcom grafe môžeme vidieť, že k 30. júnu 2012 investičné portfólio a zmenky na požiadanie (vyznačené červenou čiarou) pokryli asi 80% všetkých neuhradených záväzkov z rozvojových úverov a grantov (vyznačené modrou farbou).

Nasledujúci graf sa dá využiť i pri posudzovaní rizika financovania. Riziko financovania súvisí s existenciou dostatočných prostriedkov na poskytovanie úverov a grantov. Riziko financovania predstavuje vzťah neuhradených záväzkov z rozvojových úverov a grantov mínus investičné portfólio a zmenky splatné na požiadanie.

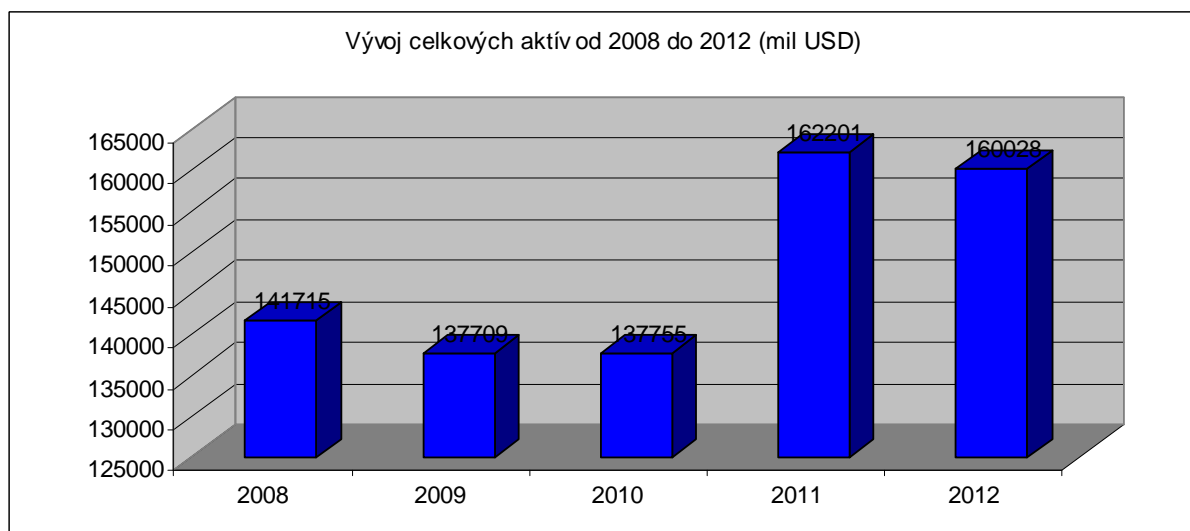

Z tohto grafu vidieť, že k 30. júnu 2012 jadro likvidity predstavovalo takmer 12 miliárd USD. Ako vidíme na obrázku, jadro likvidity bolo schopné pokryť 10 mesiacov priemerných mesačných hrubých výplat. Svojim dlžníckym krajinám založené na objeme prostriedkov vo fiškálnom roku 2012.

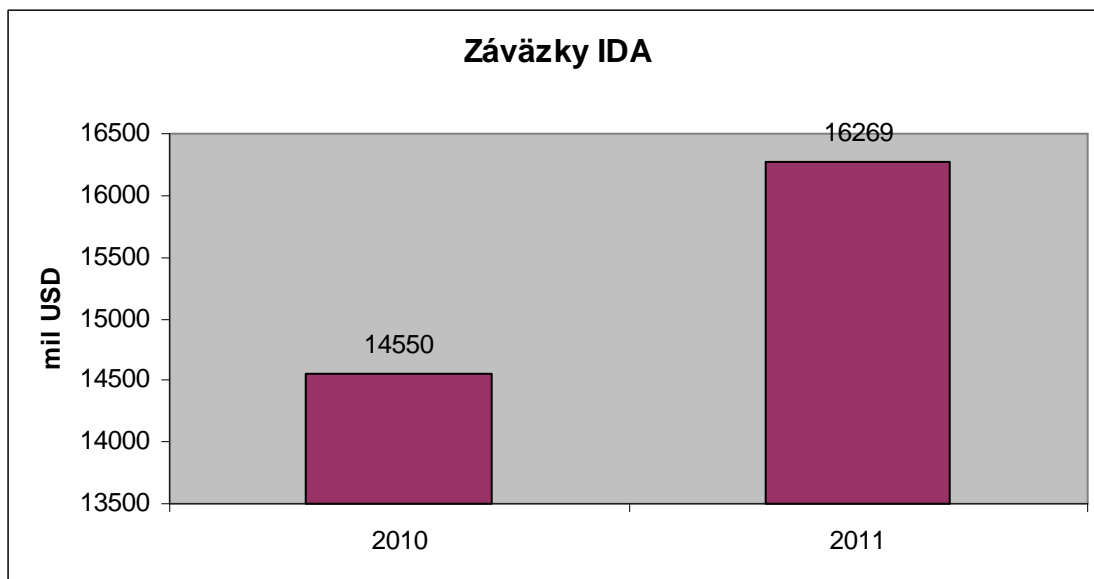
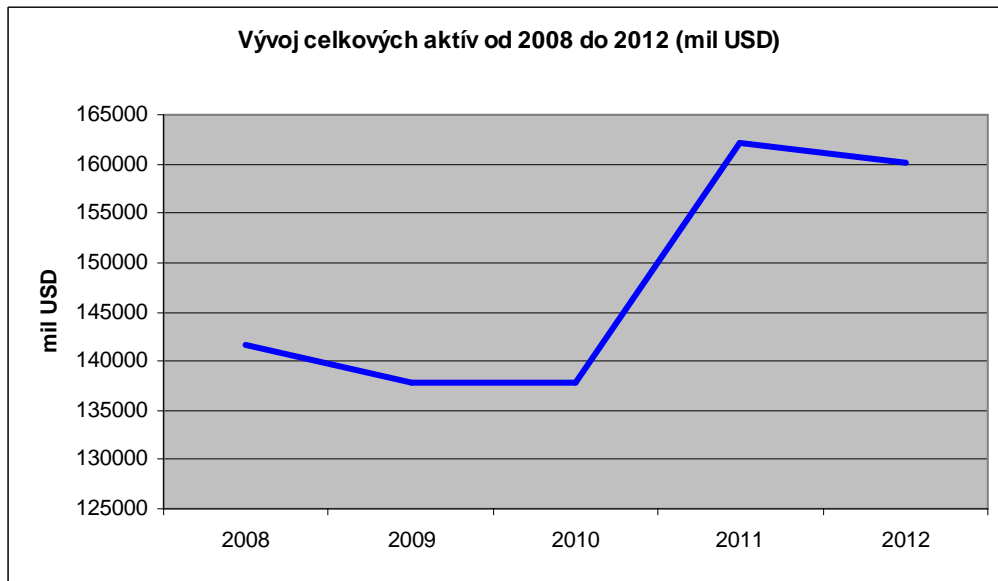
SÚVAHA IDA K 30.júnu 2010 a 2011 (v miliónoch USD)							
	2012	2011	2010	Rozdiel 2012/2011	Rozdiel 2011/2010	2009	2008
Aktiva							
Investičné aktiva vrátane derivátov	34079	32479	27680	1600	4799		
Pohľadávky, hotovosť, deriváty aktív/pasív	9096	11382	5549	-2286	5833		
Nesplatené rozvojové úvery	123576	125287	113474	-1711	11813		
Oprávky, odpustenie dlhov z rozv. Uverov	-6723	-6947	-8948	224	2001		
Celkové aktiva	160028	162201	137755	-2173	24446	137709	141715
Závazky a vlastné imanie							
Závazky a deriváty týkajúce sa investícií	7746	7607	6041	139	1566		
Zaplatené príspevky	175587	167610	157413	7977	10197		
Závazky, deriváty aktív/pasív	5824	8286	3206	-2462	5080		
Kumulovaný deficit	-39306	-39096	-36764	-210	-2332		
Akumulované iné príjmy	10177	17794	7859	-7617	9935		
Celkové záväzky a vlastné imanie	160028	162201	137755	-2173	24446	137709	141715

Medzi hlavné zložky súvahy IDA patria nesplatené rozvojové úvery, investičný majetok po odpočítaní záväzkov a splatené príspevky.

Na nasledujúcom grafe možno vidieť vývoj celkových aktív počas krízového obdobia (2008-2012). Ako naznačuje graf z roku 2010 na rok 2011 prichádza k výraznému progresu čo do objemu aktív.

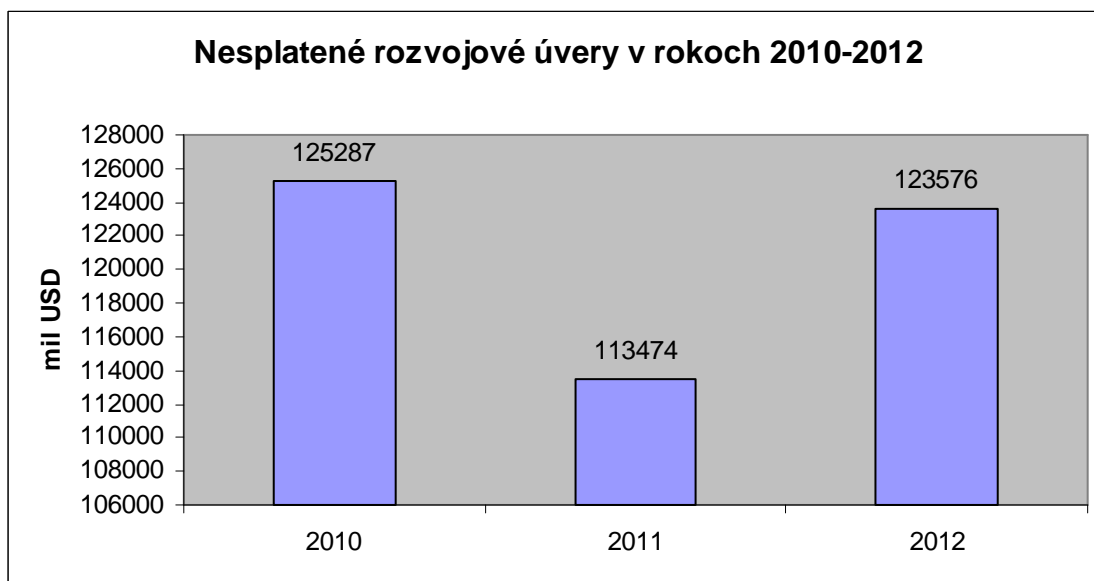
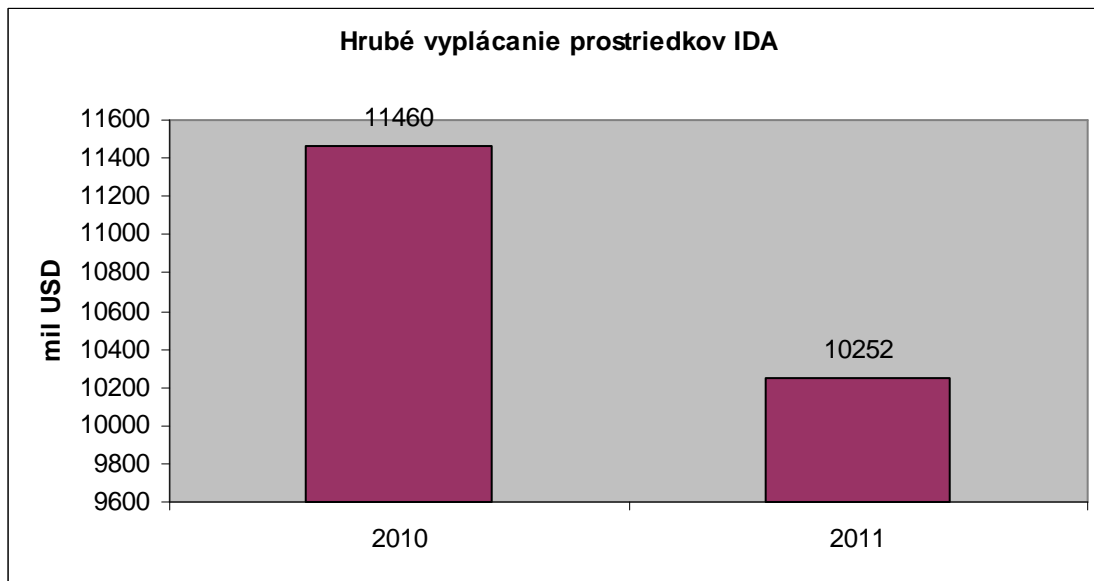

Vývojová krivka vyplývajúca z predchádzajúceho grafu vývoja celkových aktív za roky 2008 až 2012.

Ako ukazuje predchádzajúci graf, záväzky IDA v čase krízy postupne narastajú, pretože chudobné krajiny boli takisto postihnuté krízou, potrebujú finančné prostriedky na opätovný rozvoj.

Tento graf zobrazuje znížené vyplácanie prostriedkov IDA v krízovom období.

Hlavnými aktívami IDA sú nesplatené rozvojové úvery jej členských krajín. Suma rozvojových úverov vzrástla o zhruba 11 mld. USD v dôsledku pozitívneho prevodu mien a čiastočne i kvôli odpusteniu dlhov vysoko zadĺženým krajinám.

Dosiahnuté úspechy IDA

- 3 milióny učiteľov základného školstva
- 310 mil. zaočkovaných detí
- 1,5 mil. prístupov k vode
- 120 tis. poskytnutých úverov
- 118 000 km ciest
- 33 mil. sietí na maláriu

Záver

Od začiatku svetovej finančnej krízy v roku 2008 sa skupina Svetovej banky angažovala 196,3 miliardami USD do rozvojových krajín, vrátane školstva, zdravotníctva, potravy, obyvateľstva a infraštruktúry. Poskytovala investície do krajín postihnutých krízou:

- 106,3 miliárd od IBRD, ktoré sa poskytovali na financovanie, produkty riadenia rizika a iné finančné služby hlavne do stredne príjmových skupín,
- 47,1 miliárd od IDA – pre najchudobnejšie krajiny sveta,
- 5,7 miliárd od MIGA

Skupina svetovej banky, vrátane IDA, počas krízy pomohla udržiavať deti v škôlkach, otvorené zdravotné kliniky a úvery plynúce ženám.

Závazky skupiny Svetovej banky na sociálnu ochranu pre najchudobnejších a najzraniteľnejších dosiahli viac ako 9 mld. USD do 72 krajín počas fiškálnych rokov 2009-2011. Toto číslo predstavuje 7 krát vyššiu úroveň akou bola suma pred krízou. Pre zvýšenie potravinovej istoty banka navýšila ročné financovanie do poľnohospodárstva na 6 až 8 mld. USD ročne, v roku 2008, tesne pred vypuknutím finančnej krízy to bolo len 4,1 miliárd USD.

Aj napriek tomu, že sa krajiny spamätali z krízy, zostáva dopyt po pomoci od Skupiny Svetovej banky stále vysoký. Skupina Svetovej banky sa zaviazala na poskytnutie 57 mld. USD vo fiškálnom roku 2011.

Použité zdroje:

<http://www.derivat.sk/index.php?PageID=164> – **11. Medzinárodné peňažné inštitúcie. MBOR, IFC, IDA, MIGA.**

http://siteresources.worldbank.org/EXTABOUTUS/Resources/29707-1280852909811/IDA_Jun_12.pdf

http://treasury.worldbank.org/cmd/pdf/IBRD_MDA_and_Financial_Statements_June_2012.pdf

<http://www->

wds.worldbank.org/external/default/WDSContentServer/WDSP/IB/2012/10/26/000356161_20121026013551/Rendered/PDF/733840BR0IDA0S00disclosed0100240120.pdf